

FLETË E SHOQATËS SË NXËNËSAVE TË MEDRESES »ALAUDDIN« PRISHTINË

Numër: 1, viti i I Prishtinë,
mars, prill maj 1975.

Rebi ul evel, R. ahir xhuma.
del ula 1395.

NË KETË NUMËR:

- DRITA E KUR'ANIT, JETA E MUHAMEDIT, VDIQ RESI, ISLAM E JO...
- JETA NË MEDRESE ETJ.

Shtyp Ndërmanrja shtypëshkronjëse grafike »Progres«
Mitrovicë

500 copë

DRITA E KUR'ANIT

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ
يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

صدق الله العظيم

»Ju ka ardhur juve nga ana e Zotit një dritë dhe liber i shkurtë. I drejton Perëndija me te, ata që i përmbahen kënaqsisë së Tij në rrugët shpëtimtare, i nxjerr prej errësive në dritë me lejen e Tij dhe i drejton ata me te në rrugë të drejtë.

Para profetizimit të Muhamedit a. s. gadishulli arab ishte i ndarë në dy pjesë-koloni. Njëra i takonte perandorisë bizantine, ndërsa tjetra asaj persiane. Bizantinët, zyrtarisht predikonin fenë krishtere, ndërsa persianët ate mexhusije dhe zdradishtije.

Arabët në trolin e tyre, iu luteshin yjeve dhe idoleve të ndryshme, por në mesin e tyre kishte edhe: ebrejë, krishterë, mexhusijë dhe zdradishtijë etj. Prej tyre kish asish që mohonin Krijusin dhe mohonin ringjalljen. Ata kishin zakone dhe tradita të këqija: bënëin përsëgjalli vorrimin e vajzave të vogla, ishin të pa mëshirëshem ndaj skllavëve, të pa moralshem, të dhenun pas bixhozit, alkoolit etj. Nuk kishin kurfar rregullimi shtetror e as administrativ. Kryesisht gjindeshin në një monarki, pakunfarë rregu-

lli një errësi për të cilën ndihej nevoja e një drite, e cila kishte për ti shpëtuar nga errësira dhe mizorija.

Mu atëherë kur ndihej nevoja më e madhe e ardhjes së një drite, e cila kishte me i ndriçua »qorr solkaqet« e arabëve në veganti dhe njerëzisë në përgjithësi, njerit prej analfabetëve të Mekes, një jetimit, një të varfurit materialisht, po pasanik i pashe mbult moralisht, i besohet një dritë e pa shuar që ta ndriçojë botën e errët. Një dritë, ku në te do të ketë të drejt shërbimi e ndriçimi tërë bota. Bartësi i asaj drite do të jetë fisniku dhe bujari Muhammedi a. s. i Abdul-lahut të Abdul-mutalibit nga fisi Kurejsh.

Drita e cila do të ndriçojnë tërësinë është shpallja e Muhammedit a. s. — Kur'ani. Me një shkurtë të vitit 610, gjersa Muhammedi a. s. gjindej në një shpellë në Hira, shëndriti një dritë-u dhez kandili i parë i zbriti Muhammedit a. s. ajeti:

»Lexo studjo, në emer të Zotit tëndë i cili të ka krijua...«

Me dhezjen e kandilit të parë, i pari gjeti dritën Muhammedi a. s., por kjo dritë e ndriçoi Hadixhen, pastaj Ebu Bekrin, Ali-un dhe të tjerët me rradhë. Drita e Kur'anit nuk u shua, por ajo mori hov të madh. Muhammedit a. s. Kurani i zbret ditë e natë. Me te ndriçohen trimat dhe trimëreshat e Mekkes, fëmijë të tyre. Reflektorët e dritës së Kur'anit, kalojnë kufijtë e Mekkes, arrijnë edhe Jethribin dhe e shëndërrojnë në Medine. Rryma kur'anore gjatë jetës së Profetit, arrin të ndriçoi gati tërë Hixhazin. Me vdekjen e Profetit, nuk shuhet edhe drita e Kur'anit, por ajo triumfon jashta kufijve të Hixhazit. Me këtë dritë, patën nderin të ndriçohen edhe perandoritë bizantine dhe persiane, të cilat kishin humbur rrugën në errësirën shekullore. Me vonë, pas ndriçimit të Azisë, Afrikës me dritë kur'anore, u ndriçua edhe Spanja europiane dhe Ballkani në përgjithësi.

Muslimanët duke ditur dhe njohur dritën e Kur'anit e njëherit duke ditur Kur'anin për libër të Perendisë-hyjnor, i cili ka për qëllim ruajtjen e njerëzisë, që të mos largohet nga normat, karakteri dhe morali njerëzor, të mos bie në nivelin dhe normat e qenieve më të ulëta se ai, por të ndiejë vetin krenar si qenie dhe krijesa më e lartë, e njëherit edhe mbikqyrëse, e cila i ka në disponim të gjitha qeniet tjera si dhe botën në tërësi, — studjojnë Kur'anin për të zbuluar të vërtetën dhe sekretet e tija. Në bazë të leximit dhe studimit kritik, si dhe mendimit dhe gjykimit të drejtë, arrijnë të kuptojnë dhe binden se Kur'ani është vetëm fjalë e Perendisë e cila i është përcjellur me ndërmjetësinë e Xhibrilit, Muhammedit a. s., për të gjetur njerëzia dritën e vërtetë-rrespektivisht për njohjen e Krijuesit të gjithësisë.

Duke pa shëndritshmerinë e Kur'anit, me studime kur'anore filluan të mirren edhe jo muslimanët, duke u thellua në esencën e Kur'anit si dhe në shkencat e dalura nga ai.

Bota krishtere-europiane, pasi që pati fatin të përvehtësoi nëpër mes Spanjës gjuhën e Kur'anit, ata fillojnë të pasurohen me dituri të ndryshme duke shfrytëzua literaturë islame. Ndikimi i arabishtesë, triumfoi që shumë në botën krishtere, sa që edhe ceremonitë fetare në kishë, si dhe tekstet krishtare bëhen në gjuhën arabe. Bota krishtere nuk pajtohet vetëm me atë, por ata fillojnë të mendojnë edhe për përkthimin e

Kur'anit në gjuhët europiane. Kështuqë, në vitin 1143, Bobert Kenhett, përkthen Kur'anin në gjuhën latine. Qëllimi ishte që Kur'ani të i paraqitet Pierre Di Clunni. Pastaj një përkthim tjetër bëhet gjithashtu në gjuhën latine me 1509. Me 1594, përkthimin e bënë Hincklemann e sipas këtij përkthimi, Marracci bënë një përkthim tjetër me 1598, ku një kopje e këtij përkthimi është gjurmua në bibliotekën amerikane në Bejrut. Pas kësaj, përkthimi i Kur'anit bëhet edhe në gjuhët europiane bashkohore: në anglishte, frengjishte, gjermanishte, italishte, spanjolishte, rusishte e tj. Në anglishte Kur'ani është përkthye me 1734 nga Ceo Solee.

Përveç përkthimeve të Kur'anit, me shkenca kur'anore u muarën edhe shumë orietalistë. Prej tyre Bergestrasser, Kuatramer, Casanova.

Se sa është studjua dhe studjohet Kur'ani, shifet nga interesimi i njerëzisë ndaj tij, sa që bëhet libri më i lexuar në botë. Përveç leximeve dhe studimeve të ndryshme, në lidhje me Kur'anin, janë dhënë punime të ndryshme në të gjitha lëmitë e tij, e jo vetëm në gjuhën arabe, por gati në të gjitha gjuhët e popujve të ndryshëm të botës. Shumë shkencëtarë, për teza të magjistraturës dhe të doktoratës, patën njërën prej shkencave të Kur'anit. Tani, në të gjitha qendrat e botës e bile edhe në ato të shteteve socialiste, janë ngritur akademi dhe institucione të ndryshme, ku përveç disiplinave orientale, studjohet edhe Kur'ani, por edhe nëse jo drejtpërsëdrejti, së paku në gërshtetim me disiplinat orinetale, studjohet Kur'ani ose ndonjë shkencë e tij.

Si rezultat i studimit të KUR'ANIT dhe shkencave të tija, është se janë ndriçua shumë zemra dhe pranimi i islamizmit bëhet më të madhe e sidomos në Afrikë. Me leximin dhe studimin e Kur'anit dhe me bazë të mendimit e gjykimit të drejtë, shumë intelektualë botëror-njerëz me merita të mëdha shkencore, pranuan islamizmin. Prej tyre janë: Ershbald Hamilton-e më vonë Abdullah Hamilton, anglez, Lord Hejdli-Elfaruk, pastaj Muhammed Esed-gjerman, dr. Ahmed Markos-gjerman, zonja Emine Musler-gejrmane, pastaj Sejfuiddin Dirk-ish prift katolik zonja Silia-Mahmude Kanoli, nga Australia Hadixhe Fejzo-angleze dhe sa e sa tjerë.

Të gjithë këta dhe shumë të tjerë, para se të ndriçohen me dritën e Kur'anit - të pranojnë islamizmin, studjuan fenat tjera ho-

llësisht, andaj edhe patën rastin të krahasojnë njëren fe me tjetrën dhe më në fund vendosën të pranojnë islamizmin duke u vendosurë në te.

Meqenëse studjuasit e Kur'anit janë të shumtë, nuk mund të themi se të gjithë shprehën mendim pozitiv ndaj Kur'anit. Pati edhe armiqë të cilët, nga zilia dhe urrejtja e pabazë ndaj Kur'anit, tentuan të mohojnë shpalljen e Muhammedit a. s., por nuk ia arritën qëllimit e as që kanë për t'ia arritur, pasi që Perendia garantoj për mbrojtjen e Kur'anit nga çdo ndryshim, kur thot: »Me të vërtetë.« Ne e kemi zbritur Kur'anin dhe se do të jemi mbrotës i tij«.

Garantija e Perendis sa i përket ruajtjes së dritës Kur'anit, Ai e ruan dhe e mbrojnë Atë nëpër mes të njerëzive, nëpër mes të muslimanëve të vërtetë, të cilët duan të kryajn obligimin e tyre ndaj dritës së vërtetë

— Kur'anit, e cila na ndriçoi edhe neve në trollin tonë. Tani në saje të mirëkuptimit të sistemit tonë socialist si dhe shoqërisë në përgjithësi, na është berë e mundur që të rinjët tonë të pajisur me energji kuranore, me dituritë që fitojnë në Medresën e mesme »Alauddin« në Prishtinë, si dhe punën e tyre vetmohuse, arritën që të nxerrin në dritë një gazetë të emruar me emrin »Drita e Kur'anit« në menyrë që të vertetojnë para prindëve dhe mases së gjerë të popullit se janë duke kryar me sukses detyren dhe obligimin që kanë ndaj tyre.

Më në fund me mbetet, vetëm që të ju deshij sukses të plotë nxënësive të Medresës së mesme »Alauddin« në punën e mbarë të tyre të mëtejme. Lavdatë dhe sukses në punë, nxënësive.

QAZIM QAZIMI — prof.

DUAL NË DRITË EDHE NJË REVISTË ISLAME

Duke parë nevojën për një hap të këti-llë dëshiruam që edhe ne, si Shoqatë e rregulltë e nxënësve të Medresës së Mesme »Alauddin« në Prishtinë, të nxjerrim në dritë një revistë e cila do të jetë e mirëseardhur në çdo pikëpamje për neve si dhe për lexuasit. Besojmë se, duke filluar nga numri i parë i daljes së kësaj reviste, nuk do të kursejmë asgjë që mvaret prej nesh dhe nga drejtorja e shkollës. Poashtu besojmë se nuk do të kemi pengesa për daljen e rregullt të çdo numri të ardhshëm. Kjo revistë filloi të dalë me iniciativën e Shoqatës së nxënësve, e gjithashtu edhe me vet iniciativën e nxënësve. Për ate duhet ta falenderojmë edhe drejtorinë e Medresës e cila në këtë lëmi, don të thot në aktivizimin e nxënësve, është duke dhënë kontribut të dukshëm dhe të nevojshëm në përgjithësi.

Ky hap ishte i mirëseardhur për neve, sepse nëpërmjet të kësaj reviste do të jemi

në gjendje që deri diku lexuasëve të ua bëjmë të ditur dhe t'ua prezentojmë, ndërmjet tjerash edhe zhvillimin e jetës së nxënësve në këtë entitet të vetëm në Krahinën tonë. Gjithashtu, mendojmë se edhe tek lexuasit do të zgjojë interesim të duhur, sepse nëpërmjet të kësaj reviste do të jetë e mundur që të njohtohën, përveç me rite të ndryshme fetare edhe me jetën e nxënësve në Medrese si dhe me aktivitetin e tyre jasht saj. Rrethanat e ndryshme ndikojnë që kjo revistë të delë në ditët e para dymujore. Shpresojmë se pas disa kohësh, lexuasit do të kenë rastin që ta shfletojnë më shpesh se koha që u theksua më lartë.

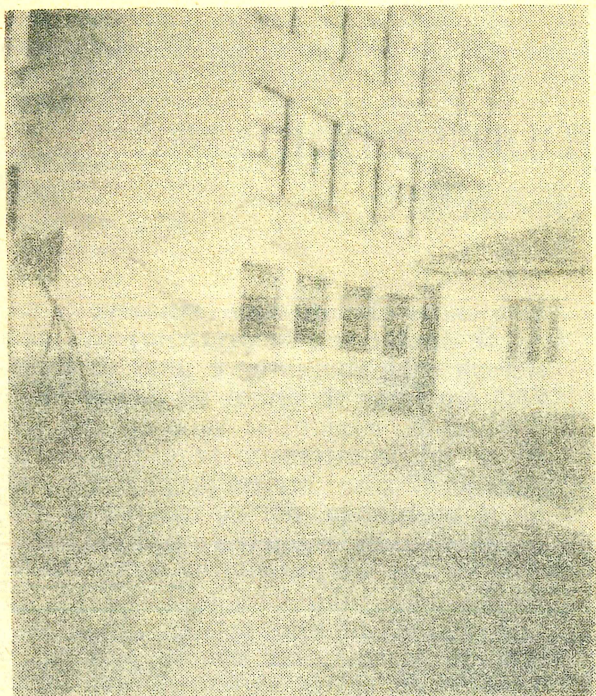
Të nderuar lexuas, revista mundë të ke të ndonjë lëshim të paqëllimtë dhe për atë iu lutemi që pa kurrfarë shtangimi të na bëni kritikë ku mendoni se jini plotësisht të sigurtë. Poashtu jemi të gatshëm të bashkupojmë me ju e sidomos

me brezin e ri, pasi që edhe vet revista jonë është revistë e të rinjëve. Depërtimi i revistës sonë në mënyrë të vrullshme tek masa e gjërë e lexuasëve, për neve do të ishte kurazh dhe ambicie në punën e mëtejshme.

Mbetemi me shpresë se do të hasim në mirëkuptim dhe shpresojmë se do të na për-krahni në punën e mëtejshme.

NGA JETA NË MEDRESE

Në medrese, në konvikt të saj, jetojnë dhe mësojnë nxënës nga të gjitha viset e vendit tonë. Kur themi kështu mendojmë për nxënës të rregulltë nga KSA e Kosovës, RS e Malit të Zi, nga RS e Maqedonisë, RS e Sërbisë, nga Sanxhaku etj. Nga numri i nxë-

nësve të rregulltë të regjistruar në fillim të vitit shkollor, pjesa më e madhe e tyre banojnë në internat, 3/4. Në mesin e nxënësve është i përhapur vëllazërimi dhe bashkëpunimi, edhe pse, si u cek më lartë, janë të ardhur nga anët e ndryshme të vendit. Për kë-

të mosdallim të tyre në njëri tjetrin, si dhe për jetën e tyre të përbashkët, mundë të themi se kanë formuar një bashkësi sikur në ndonjë familje. Nxënës të cilët banojnë në konvikt, e ndonjë edhe nga ata që janë jasht tij, ushqehen në konvikt, pasi që kanë kuzhinën e vet. Ata të cilët banojnë dhe ushqehen në konvikt, paguajnë 400 din. të rijë në muaj. Për sa i përket ushqimit, mundë të themi se është i pastër, është mirë i përgaditur, është i pasur me elementet më të nevojshme ushqimore si edhe është në nivel të duhur. E për sa i përket pagesës, është mjaft e volitshme, duke marr para syshë gjendjen tonë ekonomike, e nga ana tjetër çmimin e shtrenjtë në treg. Në kuzhinë punojnë katër gjellëbëmës, në mesin e të cilëve ka edhe të kualifikuar. Kuzhina punon çdo ditë, kurse gjellërat përgatiten për çdo porcion, d. m. th. tri herë gjatë dite. Përsoneelin punues, përveç drejtorisë dhe trupit arsimuar, në shkollë dhe konvikt e përbëjnë: dy edukatorë, gjashtë punëtorë si dhe dy pastruese.

Nxënës të, me ndihmën e drejtorisë, e kanë pënmirësuar jetën dhe gjendjen e tyre në shkollë dhe në konvikt. Angazhimi dhe interesimi i nxënësve është i madh. Ata me punën e vet të përbashkët, kanë zgjedhë Shoqatën e tyre e cila ka për qëllim aktivizimin e tyre, si dhe arritjen e suksesit sa më të mirë në çdo lëmi. Në kohë të fundit, angazhimi i tyre kjoartas po shihet. Janë formuar grupe të ndryshme. Ata ditëve të xhuma lexojnë hutbe apo ndonjë ashërë nëpër xhami të Prishtinës. Nga ana tjetër, ata gjatë muajit të Ramazanit shpërndahen nëpër vende të ndryshme që të kryejnë detyrën si imamë gjatë asaj kohe. Duhet që xhemati të

jenë të knaqur me atë që tregojnë nxënësit në aktivitete të ndryshme. Mirëpo, jo vetëm për Ramazan, ata janë aktiv edhe jasht tij.

Kishte me qenë jo e logjikshme që të mos i falenderojmë edhe ata që në ndonjë mënyrë, si në atë materiale poashtu edhe të tjera e ndihmojnë medresën dhe nxënësit e saj-kuadrin e ardhshëm të fesë islame. Në grupet që janë formua pran Shoqatës mundë të cekim disa: grupi i mevludit, grupi letrar, i leximit të Kur'anit, etj. Edhe me mesim dhe spjegim duhet të jemi të knaqur pasi që mbahet rregullisht dhe sipas plan-programit. Orvatja e mësimdhënësve edhe kësaj here nuk mungoi, që mësimi të na jetë sa më i kuptuar dhe më kuartë, pasi që ata kujdesen dhe duhet të kujdesen për neve. Për ata që nuk e dinë, që përveç lëndëve fetare, ne kemi edhe ato të përgjithëshme—shkencore, ku edhe ato rrjedhin me një mënyrë të njëjtë pa kurrfar dallimi. Ardha e rregullt e profesorëve na ka bërë të mundëshme që mësimi të zhvillohet sistematikisht dhe pa ndërprerje.

Përveç atyre të cekurave, ekziston edhe rendi shtëpiak. Kështu që, kohën e lirë e e kalojmë, si ta quajmë, në shtëpinë e përbashkët-internat. Në shkollë kemi bibliotekën dhe sallën e leximit, e cila u hap sivjet për herë të parë. Poashtu, nxënësit kanë në disponim edhe televizorin, gramafonon etj., që me anën e tyre kalojnë kohën e lirë në mënyrë që të shlodhën nga mësimi i paraditës. Mirëpo, nuk do të thotë se kohën e lirë e kalojnë vetëm në lokalet e shkollës, se-

pse një gjë e tillë as nuk mundë të mirret me mendë, pasi që lokali është shumë i ngushtë.

Vlen të përmendim se interesimi për ndjekjen e mësimi në medrese nga ana e kandidatëve për nxënës të rregulltë, vite me radhë është duke u shtuar. Por, me siguri për shkak të gjendjes financiare, drejtoria nuk është në gjendje të pranojë më tepër se një paralele. E nga ana tjetër, një paralele e tërë e kandidatëve të rinjë për klasën e parë, kthehen në shtëpitë e tyre apo në ndonjë shkollë tjetër të mesme, jo të kënaqur për mospranimin e tyre si nxënës të rregulltë në medrese. Poashtu, është edhe me klasët tjera, sepse në fillim të çdo viti shkollor paraqiten nxënës të rinjë për tu regjistruar si nxënës të rregulltë, pasi që ndodhë që të njëjtit kanë hyrë në provime private përndhënien e klasëve të kaluara.

Shfrytëzoj rastin e të ceki se në fund të çdo viti shkollor bëjmë ndonjë ekskurzion të shkurtër, që të njohtohemi me vende të ndryshme dhe atraktive. Maturantët në ditët e fundit të tyre në medrese, bëjnë një ekskurzion 7—8 ditësh në ndonjë shtet të jashtëm.

Ashtu rrjedhë jeta jonë këtu në medrese, të lidhur me një qëllim të njëjtë, të vëllazëruar dhe të paharruar për jetë. Dëshirojmë që në të ardhmen të kemi suksese edhe me të mira dhe më të frytëshme.

Adem Zilkiq kl. e IV.

LINDJA DHE JETA E MUHAMMEDIT a.s.

Me datën njëzet (20) të muajit prill të vitit 571 (më 12 REBIUL-EVVEL), lind në Mekke i dërguari i fundit i Zotit xh. sh., Muhammed Mustafa-Alejhissalatu vesselam, Me rastin e lindjes së tij në tërë botën depërtoi një shkëlqim i jashtzakonshëm. Kjo

ishite ardha e njeriut më të dashur ke Zoti, udhëzuasit dhe shpëtuasit të njerëzimit.

Tregon Eminja, nëna e profetit: — Një natë pash një ëndër, — ku me është paraqitur një i panjohur më thënë se ti je duke mbajtur në bankun tëndë njeriun më të zgje-

dhur të të gjitha kohrave, dhe pas lindjes emroje me emrin MUHAMMED.

Atë natë Abdulmutalibi, gjyshi i Muhammedit a. s. ndodhej në oborrin e Qabes duke ndejtur me disa shokë, ku prej së larti ndëgjoi një zë: — O Abdulmutalib, nga Eminja lindi një fëmij. Lindja e tij është për të gjithë njerzit mëshirë nga ana e Zotit. Abdulmutalibi shpejtoi kah Emina dhe pa shumë gjëra të çuditshme.

Ajshja r. a. tregon: »Në Mekke ishte një ebrej. Në mëngjes me rastin e lindjes së Muhammedit a. s. endhi në një tubim të kurejshitëve dhe i pyeti prezentuesit: — A ka lindë në këtë natë ndonjë fëmij mashkull në fisin e juaj? »Në çka ata iu përgjegjën: »PO, ka lindë djali i Abdullaut të Abdulmutalibit. »Pastaj ebreji tha: »Ai djalosh është i dërguari i Zotit xh. sh. Në shpinën e tij ekzistojnë shenja për profetësinë e tij«. Pas atij dialogu të gjithë u drejtuan kah shtëpia e djaloshit dhe kur e shiquan, në shpinën e tij ishte vula e profetësisë. Mirëpo, ebreji që ishte prezent nuk u kënaq me këtë, dhe ofshani duke thënë se kaloi profetësia prej Beni Israilitëve në Kurejsh. Pasi që në Inxhil ishte e cekur ardhja e një profeti, Beni israilitët të hspresonin se ardhja e atij profeti do të jetë në favor të tyre, mirëpo mendimi i tyre dështoi. Atë vit që lindi Muhammedi a. s. arabët e quanin »Amul-fil« (viti i elefantëve), sepse po në atë vit Ebreheja e sulmoi Mekken dhe deshti ta bëjë gërmadhë Qabën.

Babai i Muhammedit a. s. ishte Abdullah ibni, Ibën Hashimi ibën Abdulmenat, i cili vdiq dy muaj para lindjes së Muhammedit a. s. Pas vdekjes së babait të Muhammedit a. s. e muar në mbikqyrje gjyshi i tij Abdulmutalibi, e pas vdekjes së Abdulmutalibit në mbikqyrje e muar axha i tij, Ebu Talibi.

Për ardhjen e Muhammedit a. s. si profet, është cek edhe në librat tjera të shpallura para Kuranit, si në Tevrat dhe në Inxhil. Kur'ani cek fjalët e Isaut a.s. me të cilat iu është drejtua popullit të tij duke thënë: JABENNIISRAÏLE INNI RESULULL-LLAHI IL-EJKUM MUSADDIKAN LIMA BEJNE JEDEJJE MINETTEVRATI VE MUBESH-SHIREN BIRESULIN JE, TI MIN BA'DHSHMUHU AHMED: »O Beni israilë, UNË jam i dërguari i Zotit ke ju, i vertetuar me këtë që kam para duarve, me Tevratin dhe lajmëruas për një pejgamber pas meje me emër Ahmed«.

Paria e Mekkes e kishin si shprehje që fëmijët e tyre ti dërgojnë në malësi-jashtë qytetit, me qëllim që të përfitojnë cilësi më të mira dhe gjuhë më të pastër. Kurse nga ana tjetër atje ishte ajri më i pastër se sa në qytet. Kështu bënë edhe me Muhammedin a. s. i cili qëndroi në malësi plotë gjashtë vjetë. Gruaja e cila kujdesej për Muhammedin në malsi quhej Halime. Ai duke qenë në ambient të tillë, përfitoi veti të mira, shëndet të mirë si dhe gjuhën e fliste shumë pastër. Don të thotë se qëndrimi i tij në malësi ndikoi pozitivisht në çdo pikëpamje. Është karakteristike se ardhja e Muhammedit në shtëpi të Halimes i shtoi begati dhe pasuri në çdo pikëpamje. Para ardhjes së tij ke Halimeja gjendja ekonomike në atë shtëpi ishte në nivel të ulët. Këtë na e vërteton shtimi i qumshtit ke bagëtisë e asaj familje. Për këtë u befasua i zoti i shtëpisë. Ajo kërkoi nga Abdulmutalibi që ta vazhdojë afatin e qëndrimit të Muhammedit a. s. në mesin e tyre. Një ditë në mungesë të Halimes fëmijët e saj bashkë me Muhammedin, edhe pse të porositur që të mos dalin të luajnë me që ishte vapë e madhe, dualën të luajnë. Kur e kuptoi Halimeja këtë gjë i qortoi duke i friguar për shëndetin e tyre por e bija e saj iu përgjegj duke i thënë: »Jo nënë, ne as që e kemi hetuar vapën, sepse gjithkund na përcillte një re«.

Pas gjashtë vjetësh të qëndrimit të tij në malësi, e muarën gjyshi dhe nëna e tij për të shkua në Medinë që ta vizitojnë varrin e babait të tij. Mirëpo, pas vizitës që i bënë varrit të Abdullahut, u këthyen për në Mekke. Gjatë rrugës u sëmue Eminja dhe vdiq, ku e varrosën në vendin e quajtur Ebva. Muhammedi a. s. bashkë me gjyshin, vazhduan rrugën për në Mekke. Kështu që Muhammedi mbeti pa babë dhe pa nënë.

Vlen të përmendim se kur Muhammedi a. s. i mbushi shtatë ditë Abdulmutalibi organizoi një gosti, ku muarën pjesë paria e Mekkes. Për lindjen e tij u gëzua i tërë farefisi, duke patur parasysh dhimbjen që e përjetuan me rastin e vdekjes së Abdullahut, i cili jetoi shkurt në jetën bashkshortore me Eminën. Abdulmutalibi e emroi me emrin Muhammedi duke thënë se Zoti e ka zgjedhë atë emër për të nipin e tij.

Muhammedi a. s. u rrit në një ambient tregëtarësh në Mekke. Ai me një rast shkon bashkë me axhën e tij për në Siri në tregëti, kur ai i kishte 12 vjetë. Kur arritën në vendin e quajtur Busra, u ndalën për të push-

ua, ku u takuan me priftin krishterë Behirën. Behira ishte njohtës i Inxhilit, ai vuri re ke Muhammedi disa shenja me të cilat u bind se me të vërtetë ai do të jetë profeti i ardhshëm. E pyeti Muhammedin se çka sheh ëndërr, dhe pas përgjegjes së Muhammedit, Behira e këshilloi Ebu Talibin, axhën e Muhammedit, që të kërket në shtëpi e mos të shkojë në Siri, për shkak se mundë ti ndodhë ndonjë fatkeqësi e papritur. Mirëpo, pas kësaj ngjarjeje Muhammedi a. s. disa herë shkoi në Siri dhe Jemen për tregëti. Tregëtia ishte dega kryesore e jetës së mekasëve. Muhammedi a. s. arriti të i njoh traditat dhe zakonet e popullit të Sirisë dhe të Jemenit, dmth. me traditat e romakëve dhe persianëve.

Pas një kohe Muhammedi a. s. gjeti simpati në bashkëvendësit e tij, sepse ideali i tij ishte drejtësia dhe e vërteta. Për sinqeritetin e tij ndëgjoi edhe Hadixheja, pasanikja e njohur e Mekkes, e cila e thirri Muhammedin dhe dërgoi në krye të karavanit të saj të tregëtisë, ku me vete i dha një shërbëtor i cili pas këthimit tregëtia

vërtetoi fjalët që fliteshin për Muhammedin a. s.. Hadixheja për këtë shërbim e shpërbleu dy fish. Nga ana tjetër ajo i shpalli Muhammedit dëshirën e saj për kurorizim me te. Muhammedi a. s. pranoi edhe pse ai ishte 25 vjeçar, kurse Hadixheja grua e vejë 40 vjeçare. Në fejesë muarën pjesë edhe xhaxhallarët e tij: Hamza dhe Ebu Talibi. Me rastin e fejesës, Ebu Talibi u foli prezentuasëve duke u treguar për vetitë e nipit të tij, ku thotë se asnjë djalosh i kurejshtëve nuk mundë të krahasohet me te. Muhammedi a. s. me Hadixhen pati gjashtë fëmijë, prej të cilëve ishte edhe Fatimja, të cilën Muhammedi a. s. martoi me Aliun r. a. Hadixheja është e para që e ka besuar Zotin dhe profetësinë e Muhammedit a. s. Muhammedi a. s. edhe para se ti vinte inspirimi-vahji ishte njeri i besuar dhe me karakter të lartë njerzor, që edhe e quajtën »El-Emin«. Ai demoralizohej me besimet e kurejshtëve dhe popullit në përgjithësi që u bënë putave, Muhammedi nuk merrte pjesë në ceremonit që ua bënin putave LATË dhe UZZAT.

Mehmed Gjokaj kl. e V.

PROFETI DHE SHPALLJA

Muhammedi putave nuk deshti për tu besua
Fenë e vërtetë dashti për ta vërtetua,
Në shpellën Hira rrinte në te vet
Kishte dëshirë për ta ditë Zotin e vërtetë.

Në shpellë rrinte duke mendua
Një ditë papritmas një zë u ndëgjua,
Menjëherë profeti e ndëgjoi atë zë
Që i tha: »Lexo« ja Mustafa.

Iu shpall aty feja,
Ku u zbuluan shumë të reja.
Iu shpall aty ai Kur'an,
Që neve na bëri musliman.

Kur u dërgua ai profet
U detyrua ta përhap fenë e vërtetë.
Dhe shumë mushrikë u zemruan
Por disa nga ata i besuan.

Mushrikët një ditë u tubuan,
Për ta mbytur profetin biseduan.
Ebu Xhehli ka propozua
Profetin për ta rrethua.

Nga një person prej fiseve me i ra
Profetin për ta mbytur dhe vra.
Përndryshe s'na shkon puna mbarë
E fisi i tij s'mundë për të na u hakmarrë.

Zoti e lajmëroi atë Resul
Natën iku dhe u shpërngul,
Shkoi në Medinë dhe u strehua
Ku dhe jetë aty ka ndrrua.

Zulkifli Osmani kl. e III.

ISLAM E JO FE MUHAMEDANE

Asnjë musliman nuk duhet të lejoj që të thirret »muhamedan« e as feja e tij fe »muhamedane«. Simpatizuasit e islamizmit janë muslimanët, kurse feja të cilën e ndjekin është feja islame. Kundërshtimi i thirrjes »muhamedan« dhe »muhamedanizëm« ka shkaqet e veta në vet islamizmin. Gadi të gjitha religjionet mbajnë emrin e themeluesve. Krishterët thirrën sipas Jezu Krishtit, Izraelitët sipas fisit Izrael, Hindusët e kanë marrë emrin sipas një krahine në veri të Indisë (fjalët Hindus, Indi, Indus, Sindk të gjitha kanë një bazë). Termini budistë rrjedh prej themeluesit të budizmit Buda. Pra, si po shihet, në të gjitha këto raste këtyre termineve u është shoqruar ndonjë person apo popull i caktuar, kurse vet emri nuk tregon asgjë mbi përmbajtjen e vet fesë.

Për të u shmangë analogjia e gabuar muslimanët kufizohen nga termini »muhamedan«, sepse me këtë termin do të shprehej lidhja e ngushtë dogmatike me personatitetin e Profetit Muhammed. Nga ana tjetër, Jezu Krishti dhe Buda ke idhtarët e tyre, në një mënyrë, adhurohën si qenje hyjnore, përkundrazi muslimanët kurrë nuk e bëjnë atë me Muhammedin. Islamizmi është fe e njerëzisë e nuk është e varur prej ndonjë personi, krahine ose populli. Në islamizëm nuk ka dashuri të veçant ndaj individit e as ndaj ndonjë populli të posaçëm. Ai qyshë në fillim ka menduar për tërë njerëzimin, e gjatë kohërave është zhvilluar në fe botërore. Me të vërtetë është nevojë një emër për fenë e shpallur Muhammedit a. s.. Vet ALLAHU xh. sh. e ka caktuar zgjedhë emrin Islam, e idhtarët e tij i ka quajtur

muslimanë. Të dy fjalët »Islam« dhe »musliman« janë një rrënjë. Baza e tyre është nga gjuha arabe SELAM, e cila në përkthim është e njëjtë si paqë, shpëtim, siguri, përparim etj. Në bazë të kësaj islamizmi mund të definicohet si fe paqë. Dhe me të vërtetë Islamizmi është fe e cila me mësimet e veta harmonike, u jep njerzëve qetësi të jashtme dhe të mbrendshme. Poashtu, mundë t'a japim edhe një definicion mbi islamizmin: Me qenë musliman don të thot me gjet knaqësinë në atë mënyrë që njeriu ti përulet dëshirës së Zotit. Musliman është ai i cili plotësisht i dorëzohet dëshirës së Zotit këtu shifet lidhja e ngushtë në mes Zotit dhe njeriut për të cilën flet edhe vet Kur'ani: »Na i jemi atij (njeriut) më të afërm se nervat e qafës« 50:17.

Pasi që fjala »musliman« rrjedh nga fjala arabe »SELAM«, mundë të ket kuptim si: njeri paqëdashës. Musliman është njeriu i cili jetonë në harmoni me vehten dhe me rrethin e vet, dhe i cili orvatet që edhe të tjerët të përfitojnë humanitet të tillë të mbrendshëm. Për të kuptuar më mirë këtë, le të jetë shembull thënia e të dënguarit të Zotit xh. sh. i cili ka thënë: EL MUSLIMU MEN SELIMEL-MUSLIMUNE MIN LISANIHI VE JEDIHI: »Musliman i vërtetë është ai i cili prej gjuhës dhe dorës së tij janë të ruajtur (janë të qetë) muslimanët tjerë«.

»El—Isam«
(Nga sërbo-kroatishtja:
S. K. dhe M. GJ.)

PAS VDEKJES SË REIS-UL-LEMA SULEJMAN ef. KEMURËS

Vdekja e reisul-ulema i pikëlloi të gjithë ithtarët e bashkësisë së fesë islame. Dëshirat e tij ishin të shumta e sidomos ato për hapjen e fakultetit teologjik në Sarajevë, për të cilën ëndërroi dhe që i pari që mori iniciativën për këtë. Miërpo, vdekja e papritur e tij ia bëri të pamundshme që të përjetojë atë që deshti. Për të hapja e këtij fakulteti ishte preokupimi kryesor në kohë të fundit të jetës së tij, sepse ia pat bërë detyrë veti këtë hap të madh për përparimin e fesë islame në RSFJ. U ngut që sa më parë ta kryejë këtë vepër tejet të nevojshme për kualifikimin e kuadrit të rij të nënpunësve të BFI, mirëpo nuk pat fat. Por, çka të bëjmë, kësi soj është jeta njerëzit lindin, jetojnë, vdesin dhe largohen nga të mbërrimit e tyre në këtë botë. Bashkësia e fesë nuk duhet që të stagnojë, por përkundrazi duhet vazhduar punën në një mënyrë sistematike dhe me një angazhim më të vullshëm, për arritjen e atyre që i ndjeri ua shtroi bazat kryesore. Është obligim për neve që të e përfundojmë një vepër të tillë që ndihet nevojë e madhe. Tani nuk ka kurrfarë arsye për panikë, kur dijmë se në nevojë e madhe. Tani nuk ka kurrfarë arsye për panikë, kur dijmë se në çfarë persona mbetet qështja kryesore e fesë islame në vendin tonë. Ata janë persona me përvojë të duhur pune, persona të cilët kaluan faza të vështira jetësore dhe vështirësitë që ua pa-

raqiti vet jeta, i bëri të qëndruashëm, ua mbushi zemrat me bindje dhe besim, dhe kurdoqoftë do t'ia arrijnë qëllimit dhe synimit të tyre të mirë. Përveç kësaj, duke menduar për prisin suprem të BFI, duhet patur para syshë akcionet ekzistuese në vet bashkësinë që edhe vet personi i zgjedhur të ketë kujdes dhe angazhim më të madh. Hapja e fakultetit teologjik qëndron si detyrë primare para prisit të rij, si dhe para të gjithë muslimanëve të vendit. Në këtë lëmi është puna bukur shumë gjer më tani, janë krijuar baza solide nga të cilat do të jetë shumë lehtë të startohet. Por, kjo do të mbetet e pazbatuar, sikur të mos kishte persona dhe kuadër aktiv në çdo pikëpamje.

Në të vërtetë në mbrendësinë e bashkësisë islame ndihen lëvizje të mëdha dhe janë prezente fuqitë e caktuara. Është gjë normale në një zhvillim të tillë të hovshëm sikundër që është ky i joni. Ka kundërshtime të pamohuara në mes ideve përparimtare dhe atyre konzervative, që nuk duhet lëshua pa një kontrollim të duhur.

Të gjitha ato janë probleme dhe detyra mbi të cilat duhet kujdesur kur mendohet për personin dhe për zgjedhjen e kryetarit të rij suprem të bashkësisë së fesë islame në RSFJ.

Selim Rushiti kl. IV.

A KA QENË SHPËRNGULJA E MUHAMEDIT a. s. ME NJË MUHARREM

Duke shfletua literaturë të ndryshme islame shpeshherë hasim në kundërthënie dhe mendime të ndryshme në lidhje me da-

tën e saktë të shpërnguljes së Muhammedit a. s. prej Mekke në Medine. Me sqarua këtë qështje është e nevojshme, meqenëse popu-

llit tonë nuk i janë të qarta dhe në bazë të kësaj mundë të jenë të papranuara. Në lidhje me këtë çështje flasin edhe shumë hadithe të Profetit. Të gjitha hadithet që u ruajtën gjer më tani, e që flasin për shpërnguljen, janë kompakte në dokumentin se shpërngulja ngjau në muajin rebiul evvel, por edhe vet hadithet gërshetohen kur të vijë rasti i caktimit të datës së saktë. Disa hadithe na dokumentojnë se shpërngulja është bërë me një (I) rebiul evvel, e disa të tjera japin të kuptojmë se është bërë me dy (2) rebiul evvel, kurse një numër tjetër i tyre vërteton se shpërngulja është bërë me tetë (8) rebiul evvel. Disa të tjerë cekin datën 12 dhe 13 po të njëjtit muaj. Por nëse i studjojmë me vëmendje këto hadithe, të gjitha datat do të dalin të sakta dhe nuk ka kurrfarë përçarje. Pasiqë Muhammedi a. s. nga shtëpia dual në mbrëmje të një (I) rebiul evvelit dhe me 13 po të këtij muaji arriti në Medinë, e kjo ju përgjigjet atyre haditheve të cilat dokumentojnë se shpërngulja është bërë më 1, 2 dhe 13 rebiul evvel. Kurse më 8 rebiul evvel Muhammedi a. s. arriti në Kube dhe atje filloi ndërtimin e një xhamie. Edhe ky është fakt që na ~~me 8~~ dokumenton se shpërngulja është bërë me 8 rebiul evvel. Në lidhje me ndërtimin e kësaj xhamie zbriti edhe ky ajet: **LE EVVELU MESXHIDIN USSISE ALET-TAKVA MIN EVVELILEJJAN.** »Me të vërtetë xhamia e parë që u ndërtua u bë vetëm për adhurimin e Zotit.« Sa është e saktë data e arritjes së Muhammedit a. s. në Medinë na dokumenton edhe hadithi i cili na tregon se me rastin e arritjes së Muhammedit a. s. në Medinë, ai e gjeti popullin e atij vendi duke agjinuar, dhe ky agjanim bëhej për hirë të Musaut a. s. i cili me ndihmën e Zotit xh. sh. shpëtoi nga Faraoni po në këto ditë. Muhammedi a. s. në këtë rast tha: »Kush

ka ngrënë le ta ndërpren, kurse kush nuk ka ngrënë le ta ninojë.« Në këtë hadith edhe imami Ebu Hanifeja mbështet mendimin e vet ku thot se nijeti nuk është i domosdoshëm para agjinimit. Më vonë agjinimi i »Jevmi ashura« është bërë sipas vullnetit pasi që muslimanët e kanë farz-detyrë të domosdoshme agjinimin e muajit të Ramazanit. Kjo festë e ebrejve është me datën 10 të muajit të tyre-teshri, kurse pënputhet me datën 8 rebiul evvel.

Sa është e saktë se shpërngulja e Muhammedit a. s. u bë prej 1-13 rebiul evvel dhe për të arsytua këtë, marrim fjalët e historianit të njohur arab Ibni Hilkanit, i cili në komentimin e tij të bërë në tubimin e haditheve të Buhariut, bjen shembuj konkret nga të cilët qartë shihet dhe lehtë mundë të arrihet gjer ke përfundimi në datën e saktë të kësaj ndodhie të madhe historike.

DISA NDODHI TË RËNDËSISHME TË MUHAMMEDIT a. s. TË CILAT NDODHËN DITËN E HËNË

a) Dita e hënë është dita e lindjes së Muhammedit a. s. e cila pënputhet me datën 20 prill të vitit 571;

b) Shpallja ka filluar t'i zbres ditën e hënë me 9 rebiul evvel të vitit 13 para hixhretit, dmth. me 9 shkurt 610.

c) Shpërngulja u bë me 8 rebiul evvel (2 shtator 622), poashtu edhe kjo ngjau ditën e hënë;

c) Muhammedi a. s. ndrroi jetë ditën e hënë me 13 rebiul evvel të vitit 11 hixhri, që do të thot me 8 qerrshor 632.

Selim Rashiti kl. e IV.

GJENDJA E ARABËVE PARA ISLAMIZMIT

Qyshë prej kohërave më të vjetra, vendet arabe ishin të njohura. Ishin të ndara në provinca të ndryshme. Shtetet fqinjë gjithnjë tentonin të i pushtojnë këto vende,

mirëpo nuk ia arritën dot qëllimit të tyre. Arabia ishte e ndarë në: Hixhaz, Jemen, Hadramevt, Bahrein e tj.

PAS VDEKJES SË REIS-UL-LEMA SULEJMAN ef. KEMURËS

Vdekja e reisul-ulema i pikëlloi të gjithë ithtarët e bashkësisë së fesë islame. Dëshirat e tij ishin të shumta e sidomos ato për hapjen e fakultetit teologjik në Sarajevë, për të cilën ëndërroi dhe që i pari që mori iniciativën për këtë. Miërpo, vdekja e papritur e tij ia bëri të pamundshme që të përjetojë atë që deshti. Për të hapja e këtij fakulteti ishte preokupimi kryesor në kohë të fundit të jetës së tij, sepse ia pat bërë detyrë veti këtë hap të madh për përparimin e fesë islame në RSFJ. U ngut që sa më parë ta kryejë këtë vepër tejet të nevojshme për kualifikimin e kuadrit të rij të nënpunësve të BFI, mirëpo nuk pat fat. Por, çka të bëjmë, kësi soj është jeta njerëzitet lindin, jetojnë, vdesin dhe largohen nga të mbërrimit e tyre në këtë botë. Bashkësia e fesë nuk duhet që të stagnojë, por përkundrazi duhet vazhduar punën në një mënyrë sistematike dhe me një angazhim më të vullshëm, për arritjen e atyre që i ndjeri ua shtroi bazat kryesore. Është obligim për neve që të e përfundojmë një vepër të tillë, që ndihet nevojë e madhe. Tani nuk ka kurrfarë arsye për panikë, kur dijmë se në nevojë e madhe. Tani nuk ka kurrfarë arsye për panikë, kur dijmë se në çfarë persona mbetet qështja kryesore e fesë islame në vendin tonë. Ata janë persona me përvojë të duhur pune, persona të cilët kaluan faza të vështira jetësore dhe vështirësitë që ua pa-

raqiti vet jeta, i bëri të qëndruashëm, ua mbushi zemrat me bindje dhe besim, dhe kurdoqoftë do t'ia arrijnë qëllimit dhe synimit të tyre të mirë. Përveç kësaj, duke menduar për prisin suprem të BFI, duhet patur para syshë akcionet ekzistuese në, vet bashkësinë që edhe vet personi i zgjedhur të ketë kujdes dhe angazhim më të madh. Hapja e fakultetit teologjik qëndron si detyrë primare para prisit të rij, si dhe para të gjithë muslimanëve të vendit. Në këtë lëmi është puna bukur shumë gjer më tani, janë krijuar baza solide nga të cilat do të jetë shumë lehtë të startohet. Por, kjo do të mbetej e pazbatuar, sikur të mos kishte persona dhe kuadër aktiv në çdo pikëpamje.

Në të vërtetë në mbrendësinë e bashkësisë islame ndihen lëvizje të mëdha dhe janë prezente fuqitë e caktuara. Është gjë normale në një zhvillim të tillë të hovshëm sikundër që është ky i joni. Ka kundërshtime të pamohuara në mes ideve përparimtare dhe atyre konservative, që nuk duhet lëshuara pa një kontrollim të duhur.

Të gjitha ato janë probleme dhe detyra mbi të cilat duhet kujdesur kur mendohet për personin dhe për zgjedhjen e kryetarit të rij suprem të bashkësisë së fesë islame në RSFJ.

Selim Rushiti kl. IV.

A KA QENË SHPËRNGULJA E MUHAMEDIT a. s. ME NJË MUHARREM

Duke shfletua literaturë të ndryshme islame shpeshherë hasim në kundërthënie dhe mendime të ndryshme në lidhje me da-

tën e saktë të shpërnguljes së Muhamedit a. s. prej Mekke në Medine. Me sqarua këtë qështje është e nevojshme, meqenëse popu-

Në bregun e Detit të Kuq shtrihet provinca e Hixhazit, kufijt e së cilës ishin prej Palestine gjer në Jemen. Në përgjithsi kjo ishte shkretirë, e për atë arsye pati pakë banorë. Qytetet më të njohura të kësaj province janë: Mekka, Medina, Xhida e tj.

Në Gadishullin arabik ishin të përhapura besime të shumëta. Populli besonin në puta të ndryshme, kurse besimin në Zotin Një e kishin vetëm ebrejtë dhe krishterët. Ebreizmi ishte i përhapur në krahinat: Jemen, Hubejr dhe në Jethrib (Medine). Në Jethrib banonin fise të ndryshme si: Beni Nadir, Kajmek'a dhe Kurejdha.

Krishterizmi u përhap në fiset Gasan dhe Kada'a, në veri të Jemenit. Poashtu u përhap edhe në jug, në shek. e IV miladi në dy drejtime: drejtimi Jakubijj në Sham (Siri) dhe Nasturijj Nahire. Te arabët më së tepërmi ishte e përhapur idhujtaria. Sipas një variante thuhet se bartësi i idhujtarisë në gadishullin Arabik, e sidomos në Hixhaz ishte Amër ibni Lahmi Huzaiu i cili i pruri disa idole prej Shami në Mekke.

Arabët para këtij besimi të kot ishin në fenë e Ibrahimit a. s. që ishte e drejtë, mirëpo më vonë i kaploi injoranca dhe u largua nga e vërteta. Një ndër idolet-putat më të njohura ishte ai Hubel, i cili e kishte formën e njeriut, dorën e djathtë e kishte të thyerë e krishterët ia ngjiten një dorë prej ari. Nuk ishte vetëm Hubeli që adhurohej, por ishin edhe afër 360 soshë të vendosur për rreth Qabës. Kurejshitët i vunë edhe disa idole tjera të fiseve më të njohura për shkak të interesit të tyre. Zoti Menat ishte

zoti i gjykimit. Ky ishte i vendosur në bregdet në mes Mekkës dhe Medinës. Ata përveç këtyre zotrave që u kanë besua, besuan edhe në Diell, Hënë si dhe në planetet tjera.

Edhe pse arabët besuan në besime të kota, këta nuk iu besuan për diç tjetër, vetëm për ti ndërmjetësua te Zoti i vërtetë, si ceket edhe në Kur'an: »Nuk i adhurojmë për diç tjetër ato, vetëm e vetëm që të na afrojnë te Zoti xh. sh.«. Ata kishin tradita të këqia, bënin varrimin e vajzave të vogëla për së gjalli, vetëm se nuk ishin meshkuj. Ishin të pamëshirëshëm, të pamoralshëm, të dhënnun pas bixhozit, alkoolit etj. Nuk kishin kurrfarë rregullimi shoqrorë e as administrativ, ishin në një ~~monarhi~~ pa kurrfarë rregulli. Ishin në një errësirë ke të cilët ndihej nevoja e një drite e cila do ti shpëtonte nga errësira dhe mizoria.

Kur arabët ndodhenin në një ~~monarki~~, kur nuk kishin kurrfarë rregulli as sistemi, kur ndodheshin në injorancë dhe errësirë të hatashme, kur ata ishin largua nga normat njerëzore, në mesin e tyre, aty në afërsi të Qabës, lindi një dritë e cila u shërbeu dhe do të iu shërbejë atyre dhe tërë njerëzisë për zgjidhjen e rrugës së drejtë e të vërtetë. Lindi një gjigant i cili do t'i largojë nga traditat e tyre të prapambetura. Lindi ajo për të cilën ndihej nevojë e madhe dhe e pakufizuar. U paraqit shpallja e cila ishte proklamuar edhe më parë, ky ishte profetizmi i Muhammedit a. s..

Hamdi Morina kl. e IV.

FEJA E VËRTETË

Në ty jam i vendosur plot,
Pas kësaj jete ka tjetër botë.
Zotin kush e beson dot
Gjithë ai mund nuk i shkon kot.

Në këtë botë njeriu mashtrohet,
Nuk din tjetër vetëm si jetohej.
O njeri, bjer shehadet
Dëshmo besimin në Zotin e vërtetë!

Shumë mirë është të jeshë fetarë
Gjithmonë me te je faqebandhë.
Besimin në Zotin kush e ka mohua
Do të vijë koha që ka për t'u pendua.

Zemra e juaj në fe është e qetë,
Se me fe gjeni vend në xhennet.
Zoti është Një e tjetër s'ka
Krijoi tokë e qiell e gjithë çka ka.

Dërgoi profetë, në fe të drejtë të na udhëzoj.
E ata na mësuan që vetëm mirë të punojmë.
Çdo njeri që bënë gabim
Zoti bënë mëshirë nëse ai bënë pendim.

Mefail Ramadani kl. e IV.

SHEMBULL NË MËSIM DHE NË SJELLJE

Shaip Omeri është njëri prej 196 nxënësve të rregullt të medresës së mesme »Alauddin« në Prishtinë. Është nxënës i klasës së V, don të thotë është maturant i gjeneracionit të këtij viti.

Nëse vështrojmë sjelljet e Shaipit në përgjithësi do të shohim kujdesin e tij si nxënës, i cili ka qenë gjithnjë i vetëdijshëm dhe i kujdesshëm për mësim, për sukses dhe për sjellje. Ai, gjat shkollimit të tij pesëvjeçar të rregullt në medrese, nuk pati kurrfar vërejtje prej ansimtarëve, kujdestarit të klasës apo prej edukatorëve të internatit, pasi banon në atë. Mesiguri, shkaku kryesor për arritjen e këtij suksesi është se Shaipi e njeh obligimin e vet ndaj vetvetes, ndaj prindëve, të cilët orvatën që biri i tyre të arrijë sa më shumë sukses, si dhe ndaj shoqërisë-bashkësisë. Nga ky aspekt u detyruam që të shkruajmë për te, të shkruajmë për sjelljet e tij shembulllore si dhe për kujdesin e tij, është i vetmi maturant që

gjat tërë gjysmëvjetorit të parë nuk pati asnjë mungesë të paarsyeshme e as të arsyeshme. Shaipi duhet të jetë shembull që në atë nxënësit tjerë të shiqojnë. Shëmbëlltyrën e tij shpeshherë e shpreh kujdestari i klasës, i cili i thërrmet nxënësit tjerë që t'a ndjekin rrugën e Shaipit. Ai shpreson se edhe në të ardhmen do të vazhdojë me të njëjtat sjellje dhe se do të mbetet i tillë gjersa ta kryej shkollën e edhe në jetën e tij të mëtejme.

Angazhimi i tij për mësim, përpikëria e tij si nxënës i rregullt, na shtyri të shkruajmë për të, të shkruajmë për suksesin e një nxënësi të shkollës së mesme, të medresës »Alauddin« në Prishtinë. Nxënësit të tillë duhet t'i urojmë suksesin e arritur. Shaip, të dëshirojmë sukses dhe dëshirojmë që edhe më tutje të vazhdojsh kështu sikur ia ke filluar!

Mehmed Gjokaj

BETIMI I RREJSHËM

Njeriu si e vetmja qenje në tokë, prej krijesave të Perendisë, posedon disa veti që krijesat tjera nuk i kanë. Në rend të parë, ai është i paisur me të menduar, gjykon dhe flet. Ai, kur lindët bashkë me te lindin edhe emocionet e ndryshme në trupin e tij. Njëra ndër ato emocione është edhe ajo e ruajtjes së ekzistencës. Për ruajtjen e ekzistencës, ai e sheh të nevojshme ushqimin. Për të arritur gjer ke ushqimi ai has në pëngesa të ndryshme. Mirëpo, nga ana tjetër nuk mund të jetojë në vetmi, por sheh nevojën e bashkimit në bashkësi dhe shkëmbimin e mardhënieve në mes veti, pasi që jeta në vetmi nuk është e mundur. Me formimin e bashkësisë, në te lindin detyra të reja reciproke. Zhvillohën mardhënie të reja të ndryshme e në rend të parë tregëtia, e cila bënë të mundshëm furnizimin dhe arritjen gjer ke pasuria (gjëja) e dëshiruar. Koha e bënë të vetën dhe njerëzit ballafaqohën me probleme të ndryshme jetësore. Në mes veti hasin në mos pajtime, bijnë në konflikt, e në raste të këtilla paraqiten ke njeriu ca dukuri të pakëndshme, të cilat duhet luftuar e zhduk përgjithmonë. Njëra nga ato dukuri është edhe betimi i cili përdoret si mjet për përforcimin e thënjeve si të vërteta.

Për arsye se njeriu mundet edhe të mashtrohet në gjykimet e tija dhe lehtë të gabojë, e atëherë te ai ndërhyjnë edhe feja, e cila do t'a largojë nga errësira dhe humnera e pafundë dhe e shpie kah fatbardhësia. Feja i ndihmon atij në: gjetjen e së vërtetës, dallimin e së dëmshmes nga e dobishmja, të mirës nga e keqja e t.j. Të mirën ia urdhëron, kurse e këshillon që të largohet nga e keqja për të mirën e tij.

Një nga ato që feja ia ndaloj njeriut është edhe betimi i rrejshëm. Kjo veti e keqe duhet luftuar nga besimtarët që ta çrrënjosin njëherë e përgjithmonë nga zemrat e tyre. Njerëzit intelektual, të devotshëm e të singertë, nuk betohen fare, sepse edhe pa te janë të besuashëm ke populli. Kjo dukuri më së shumti mundë të vërehet ke njerëzit tregëtarë. Ata me qëllim të shitjes së mallit të tyre më shtrenjtë, apo të blerjes më lirë në këtë rast përdorin betimin. Por jo vetëm ke këta, betimi mundë të vërehet edhe ke njerëzit tjerë. Mirëpo, nëse paraqitet nevoja për betim, atëherë duhet për tu betuar vetëm në Zotin xh. sh, apo në cilsitë e Tij. Kurrësesi nuk lejohet betimi në gjërat tjera

si që është bërë praktikë-shprehi ke populli ynë (si p. sh. pasha nënën, pasha babën, pasha diellin etj. etj.). Betimi në këto është mëkat si nga ana e njerzisë, poashtu edhe ke Perendia, njerëzit e këtillë janë të gjykuar dhe janë të paautoritet.

Betimi mundë të jetë edhe i drejtë, e i drejtë është atëherë kur forcojmë ndonjë vepër që me të vërtetë ka ndodhë ashtu, me qëllim që të mos i humbë e drejta ndokujtë. Kurse betimi i rrejshëm është atëherë, kur duke u betuar në Zotin dëshmojmë për diç që nuk është ashtu, gjegjësisht nuk është e vërtetë.

Nëse veprojmë sipas dispozitave fetare, as që paraqitet nevoja për betim, e nëse nuk jemi të moralshëm as betimi nuk mjafton për të bindë dikënd, sepse kemi humbur autoritetin ke populli. Mirë thot edhe populli: »Kush shumë betohet, ai pakë besohet«. Pasojat e betimit të rrejshëm edhe pse dukën të vogla në realitet janë të mëdha. Vetia mbi të cilën jemi duke folur numrohet në mëkatet e mëdha, prandaj jemi të urdhëruar që të largohemi nga kjo veti. Këtë mundë ta vërejmë edhe nga hadithi i Muhamedit a. s. i cili thot: THELATHETUN LA JENDHURULL—LLAHU ILEJHIM JEVMEI VE LA JUZZEKKIHI VEHUM ADHABUN ELIMUN: EL—MUTEKKEBBIRU VENNEMAMU VELMUNFIKU SILATEHU BILHALKI KADHIBINE. Don të thotë: »Tre përsone Allahu xh. sh. nuk do ti shiqon në ditën e gjykimit e as nuk i pastron nga mëkatet, ata i pret dënim i rëndë, e ata janë: Përsone me mendjemadhësi, ata të cilët bajnë fjalë të huaja dhe përsone të cilët e shesin pasurinë e tyre duke u betuar rrejshëm«.

Si po shihet nga ky hadith i profetit, njerëzit e tillë do të dënohën në ditën e gjykimit me një dënim të rëndë nga ana e Zotit xh. sh.. Muhammedi a. s. këta përsone i krahason me mendjemadhënjtë dhe me bartësit e fjalëve të huaja, e që është fakti më i mirë që të vërejmë se çfarë mundë të jenë pasojat e betimit të rrejshëm për besimtarin musliman. Në bazë të kësaj mundë të konkludojmë që besimtari kudo që të jetë, në çdo vend dhe në çdo kohë duhet ta luftojë këtë veti të keqe e ta largojë nga përdorimi.

Miftar Ajdini kl. e IV.

NË MESIN E MUSLIMANËVE NIKSHIQAS

Ato tridhjetë ditë të muajit të Ramazanit kan mbetur dhe do të mbesin prore të paharruara për mua. Nikshiqi, qytet tipik, i zbukuruar me monumente të vjetra historike, i shkëlqyar me klimën e tij të butë, shtrihet në vendin pitoresk, nëpër të cilin kalon lumi Zeta që e ndan qytetin në dy pjesë. Banorët e këtij qyteti më së shumti merren me industri dhe bagëti-bujqësi. Në lindje figuron një xhami tipike e rregulluar. Me pamjen e parë të saj (xhamisë), u binda se do ta realizoi mendimin që para nisjes e ëndronja. Mirësjelljen, butësinë dhe plotbesimin e muslimanëve të paktë të këtij qyteti, e përjetova në mesin e tyre gjatë muajit të Ramazani-sherifit. Njohtimi me ta ishte mirëseardhja ime në atë rreth. Nikshiqi përafërsisht ka 20% muslimanë.

Që në fillim të muajit të Ramazanit, muslimanët e këtij vendi e treguan plotbesimin e tyre ndaj Atij që e adhurojnë si të vetmin Krijues-Zotit xh. sh.. Shkonin të palodhur dhe të paprituar në xhaminë e tyre. Bukurinë dhe ëmbëlsirën e xhamisë e trajtonin ata duke i mbushur »safët« për nderë të Atij që i krijoi dhe i bëri të lumtur dhe ua bëri të mundshme t'i gëzojnë të mirat-begatitë e kësaj bote.

Isha i gëzuar me ta. Thëniet e Kur'anit dhe të hadithit të Muhammedit a. s. ia përforconin besimin muslimanit Nikshiqas.

Ndjekja e mësim-besimit nga të rinjtë, ishte edhe një sukses për ta dhe për mua, e nga ana tjetër ishte mbjellje besimi në zemrat e kthjellta të brezit të ri. Kjo i kënaqi edhe më shumë xhematin e vendit. Dita-ditës numri i i xhematit filloi të rritet. Filluan të vin në xhami edhe djelmossa të moshës së re. Besimtarët e këtij qyteti, përveç namazeve të rregullta që i bënin, ata organizonin edhe mevlude, në shenjë rrespekti ndaj Muhammedit a. s..

Një nga të metat kryesore të këtij xhemati është mungesa e imamit të rregulltë, i cili do t'i udhëheqte në atë mënyrë që të anrijnë sa më shumë dhe të shtojnë njohjen e fesë dhe të jetës në bazë të dispozitave islame. Pra, ky është shkaku kryesor që i brendos besimtarët e këtij vendi.

Në xhami, gjat kohës së faljesë së namazit nuk mundë të vërehej asnjë vend i shprazët. Edhe unë, si nxënës, jam munduar që në bazë të mundësive të mia të u ndihmoi në atë që ishte më se e nevojshme. I falenderoj për mikpritje, për sjelljet e tyre ndaj meje gjatë asaj kohe që isha në mesin e tyre, se me të vërtet nuk do të mundë të ua shpaguaj kurrë atë.

Xhafer Baxhaku kl. e V.

CILËSITË E PROFETIT a.s.

Buhariu thot se Resuli përgjithmonë
Kur vdiste ndonjëri e ka pas zakon,
Pyette njëherë: ky borxhet a i ka pagua?
Kur i thonin po, në xhenaze ka pas shkua.

Përndryshe Ai çonte tjetër njeri,
Vet nuk shkonte të ia falë xhenazën atij.
Pejgamberi ka patur tepër bujari,
Ke cilësitë e tija kush s'mundë të arrijë.

Ai, lypës në jetë kurr s'ka përzënë,
I premonte kur s'kish për të i dhënë.
Vetvehtën s'e ngritte si njeri zyrtarë,
S'turpnohej hypte edhe në gomarë.

Hante bukë me të vanfër dhe shërbëtorë,
S'linte njeri t'i qëndrojë me ujë në dorë.
Kur hynte në tubim, kryet e vendit s'e
shikonte
Ku gjente vend të lirë, aty shkonte.

Kur hynte në tubim në ndonjë vend të huaj
Para pyette: Kush është i dënguari i juaj?
Vehten s'e mbante të madh Ai nebij
Me atë bisedonin burra, gra dhe fëmijë.

Njëherë erdhi një njeri atë ta takojë
Kur hyri në tubim, filloi të shikoj,
Pejgamberi i tha: Or shok shiqo,
Se unë jam ai që lyp ti, mos harro!

Jam njëri nga Kurejshitët, kam patur një
nënë
Dhe ajo nga një herë bukë thatë ka pas
ngrënë.
Një ditë njëni nga as'habët i ka thënë:
O më i madhi, o më i miri i jonë!

O biri që që më i madh se ne
Pejgamberi atëherë ka shiqua në dhë.
Ka thënë: O shokë, lypni prej Allahut
Se unë jam i biri i Abdullahut!

Abdulla Ahmedi kl. e III.

TREGIM

Njëri nga bijtë e Harun Err-Rreshidit erdhi i hidhruar ke babai i tij dhe i tha: »O babai im, biri i fillan oficerit më ka ofendua nënë«. Haruni para opinionit shtetror pyeti: »Çfar dënimi meriton ky përsôn?« Njëri kërkoi që të dënohet me vdekje, tjetri premjen e gjuhës, kurse i treti kërkoi që pasuria e atij përsôn të konfiskohet dhe ai të largohet nga ai rreth. Në atë rast Haruni tha: »O biri im, bujarija është që ti këtij përsôn të ia falish gabimin. Nëse këtë gjë nuk mund ta bejshë, atëherë ktheja në të njëjtën mënyrë, duke mos e kaluar kufirin, sepse, atëherë gabimi kalon në anën tënde.«

— Në sytë e njeriut bujar dhe fisnik nuk është hero, ai i cili kur i paraqitet atij ndonjë e papëlqyer nuk bën durim, por hero i vërtetë është ai i cili kur të hidhrohet, nuk flet fjalë të papëlqyera. Njeriut të mençëm dhe të moralshëm, kur i vjen rasti të takohet me ndonjë të pasjellshëm, i oili e fyen diçka, ai fyemjes i përgjigjet duke thënë: »O njeri i mirë, unë jam më i keq se sa mendon të thuash ti; sepse ti nuk i din të metat e mia, sikur që i dij unë«.

Kadri Dërguti kl. e V.

Lexues të nderuar-vëllezër!

Për herë të parë do të lexoni fletën
»NURË«

Na shkruani për përshtypjet e juaja

Nëse ju pëlqen, i porositni edhe të
tjerët ta lexojnë

Do të përpiqemi që këtë fletë ta
bejmë sa më të afërt për lexuesit
e nderuar

»NURË« s'pari për fmiun e juaj,
për vëllaun, për mikun.

NURË

E BOTON SHOQATA E NXENËSVE TË MEDRESËS
»ALAUDIN«, PRISHTINË.

REDAKTOR KRYESOR DHE PËRGJEGJËS
MEHMED GJOKAJ

E REDAKTON KOLEGIUMI:
ADEM ZILKIQ, SELIM RASHIDI, NEHAT KRASNIQI,
QAMIL MUJA

FLETA DEL NË ÇDO TRE MUAJ

SHKRIMET I DËRGON:
KËSHILLI REDAKTUES I »NUR-it« PRISHTINË F. P. 89.

NJË NUMËR KUSHTON 3 DINAR

Është lejuar botimi i fletës »Nurul Kur'an« me vendimin e Sekretariatit për informata të Kuvendit të KSA të Kosovës dhe Këshillit ekzekutiv, nr. 01. 650—64, të datës 18 marst të vitit 1975, në Prishtinë.
